

Поляниця А. А.

Науковий керівник: Кривов'язюк І. В., к.е.н., професор
Луцький національний технічний університет

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОШУКУ ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Економічна діагностика – це інструмент, який може бути використаний для оцінки фінансово-економічного стану промислового підприємства. Вона передбачає комплексний аналіз фінансової звітності підприємства, операцій, ринкової позиції та інших відповідних факторів. Проводячи економічну діагностику, підприємство може визначити сфери сильних і слабких сторін і розробити стратегії підвищення його ефективності та конкурентоспроможності. В той же час, у сучасному бізнес-середовищі промислові підприємства стикаються зі зростаючим тиском для поліпшення своїх фінансових показників і досягнення довгострокового зростання. Одним з потужних інструментів для досягнення цих цілей є економічна діагностика, яка передбачає аналіз різних фінансових та операційних даних для виявлення областей неефективності, недостатності та невикористаного потенціалу. Використовуючи цю інформацію для прийняття рішень, керованих даними, підприємство може поліпшити свої фінансові показники і досягти довгострокового успіху.

Слід відзначити, що вивченням особливостей здійснення економічної діагностики в контексті пошуку шляхів розвитку промислових підприємств займалося багато вчених, зокрема Гусєва О. Ю., Воскобоева О. В., Ромащенко О. С. [1], Кривов'язюк І. В. [2], Стрільчук Р. М. [3], Петрищенко Н. А., Ажаман І. А., Євдокімова О. М. [4] та ін. [5]. Економічну діагностику авторами визначено як інструментарій встановлення проблем і вузьких місць в діяльності промислового підприємства. Водночас, досить вагомо звертати увагу й на пошук шляхів розвитку промислових підприємств.

Ось кілька способів, якими економічна діагностика може бути використана для пошуку шляхів розвитку промислового підприємства:

1. Визначення фінансових слабкостей: економічна діагностика може допомогти підприємству визначити фінансові слабкості, які можуть перешкоджати його зростанню та розвитку. Це може включати такі питання як високий рівень боргу, низька маржа прибутку або неадекватний грошовий потік.

2. Визначення областей неефективності: економічна діагностика може допомогти визначити сфери неефективності, такі як надмірні виробничі витрати, застаріле обладнання або неефективні процеси. Вирішуючи ці напрямки, підприємство може знизити витрати і підвищити продуктивність.

3. Оцінка фінансових результатів: така діагностика може допомогти оцінити фінансові показники підприємства, зокрема зростання доходів, прибутковість та грошовий потік. Виявляючи сфери недостатньої ефективності, підприємство може розробити стратегії підвищення доходів і прибутковості.

4. Оцінка ринкової позиції: економічна діагностика може допомогти підприємству оцінити свої позиції на ринку та визначити можливості для зростання та розширення. Це може включати аналіз конкурентного ландшафту, визначення потенційних нових ринків та оцінку потреб та переваг клієнтів.

5. Виявлення операційної неефективності: діагностика може допомогти підприємству виявити операційну неефективність, яка може вплинути на її продуктивність і рентабельність. Це може включати аналіз виробничого процесу, управління ланцюгами поставок та управління запасами.

6. Розробка стратегій зростання: на основі результатів економічної діагностики

підприємство може розробляти стратегії зростання та розвитку. Це може включати розширення на нові ринки, розробку нових продуктів або послуг або підвищення операційної ефективності.

7. Оцінка фінансових показників: діагностика може допомогти підприємству оцінити його фінансові показники та визначити шляхи підвищення прибутковості. Це може включати аналіз фінансової звітності, визначення можливостей економії коштів та розробку стратегій збільшення доходу.

8. Аналіз грошових потоків також є важливою областю для економічної діагностики. Аналіз грошових потоків передбачає вивчення потоку грошових коштів в і з підприємства. Виявляючи сфери дефіциту або надлишку грошових потоків, підприємство може приймати рішення про те, як розподіляти свої ресурси. Наприклад, підприємству може знадобитися зменшити витрати або збільшити дохід для вирішення дефіциту грошових потоків.

9. Оперативний аналіз – ще одна критична сфера для економічної діагностики. Це включає аналіз ефективності діяльності підприємства, включаючи виробничі процеси, управління ланцюгами поставок та управління запасами. Операційний аналіз може допомогти визначити сфери, де ефективність може бути покращена, щоб зменшити витрати та підвищити рентабельність. Наприклад, підприємство може виявити, що може зменшити витрати на інвентаризацію шляхом впровадження системи управління запасами.

10. Аналіз ринку також є життєво важливою сферою для економічної діагностики. Аналіз ринку передбачає оцінку позицій підприємства на ринку, включаючи частку ринку, переваги клієнтів та аналіз конкурентів, допоможе визначити сфери, де підприємство може диференціювати себе і поліпшити свої конкурентні позиції.

11. Нарешті, аналіз фінансових ризиків є важливою областю для економічної діагностики. Аналіз фінансових ризиків передбачає оцінку ризиків, пов'язаних з фінансовими показниками підприємства, такими як кредитний ризик, ринковий ризик та операційний ризик. Визначаючи сфери ризику, підприємство може розробляти стратегії управління та зменшення цих ризиків. Наприклад, підприємство може реалізувати план управління ризиками для усунення ризику збоїв ланцюга поставок.

Відтак, економічна діагностика є цінним інструментом для промислових підприємств, які прагнуть поліпшити свої фінансові показники і досягти довгострокового зростання. Аналізуючи різні аспекти підприємства, включаючи дохід, вартість, рентабельність, грошовий потік, операції, ринкове становище та фінансові ризики, підприємство може визначити сфери покращення та зростання. Використовуючи цю інформацію для прийняття рішень, керованих даними, підприємство може розробляти стратегії підвищення своїх фінансових показників, підвищення ефективності та досягнення довгострокових успіхів.

1. Гусева О. Ю., Воскобоева О. В., Ромащенко О. С. Економічна діагностика: навч. посібник. К. : Державний університет телекомунікацій, 2021. 164 с.

2. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика : навч. посібник. 2-ге видання. К. : Центр учбової літератури, 2017. 456 с.

3. Стрільчук Р. М., Кривов'язюк І. В., Кривов'язюк Б. І. Економічна діагностика діяльності промислового підприємства: теорія, методика та практика реалізації. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 33. С. 130–137.

4. Петрищенко Н.А., Ажаман І. А., Євдокімова О. М. Економічна діагностика та інформаційний потенціал підприємства. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 2 (16). С. 179–189.